

культури / Келеман Л.А. – Ставрополь, 2006. – 387 с.

ПРОФЕСІЙНІ ВИМОГИ ДО КЕРІВНИКА АВТОСЕРВІСУ

*П.Д. Хилевич
Полтава, Україна*

Етика управління – це культура життя і співпраці з людьми, така організація людських колективів, за якої кожен може творчо, максимально самовіддано виконувати посильну справу.

На сьогодні існує достатня кількість так званих "моделей" керівника, розроблених спеціалістами, які включають відповідні професійні та морально-особистісні вимоги. При цьому кожна така модель створювалася на основі практики. Їх суть полягає в тому, що виділяються основні риси, вимоги, якими повинен володіти сьогоденний керівник, менеджер: організаторсько-ділові риси, професійні, особистісні якості, риси характеру.

Моделі керівника є основою професіограм на штатні посади, на всі конкретні керівні посади з урахуванням особливостей діяльності даної організації, фірми, підприємства.

Так, модель керівника, запропонована В.М. Шепелем, включає три блоки якостей керівника:

- загальні якості (високий рівень інтелекту, фундаментальні знання, достатній досвід);
- конкретні якості (ідейно-моральні: світогляд, культура, мотивація; науково-професійні: знання, досвід, компетенція; організаційні якості: вміння добирати і розставляти кадри, планувати роботу, забезпечувати контроль; психофізичні якості: добре здоров'я, схильність до системного мислення, тренувана пам'ять).

- специфічні особистісно-ділові якості (комунікабельність, емпатичність, стресостійкість, красномовство).

Р. Л. Кричевський виділяє такі якості сучасного керівника:

- високий професіоналізм. Це є основою формування і підтримання авторитету керівника;
- відповідальність і надійність. Дефіцит цих якостей ми постійно відчуваємо в нашому повсякденному житті;

- впевненість у собі, вміння впливати на своїх підлеглих. Успіх управлінської діяльності багато в чому визначається саме цією рисою, тому що, по-перше, у важкій ситуації можна покласти на такого керівника; по-друге, впевненість керівника передається підлеглим, і вони діють відповідним чином; і, по-третє, це важливо при контактах з іншими керівниками;

- самостійність. Керівник повинен мати свою позицію, свою особисту точку зору на ті чи інші проблеми і підтримувати таку самостійність у підлеглих;

- творче вирішення завдань, прагнення до успіху. Це залежить від інтелекту керівника та його мотивації [3].

Роль керівника автосервісу є багатоплановою. Залежно від ситуації він є організатором, комунікатором, експертом, критиком, безпосереднім виконавцем. Управлінські ролі визначають обсяг та зміст роботи керівника, вони взаємопов'язані і діють для розв'язання накреслених завдань. Проблема професіоналізму управлінської діяльності керівника автосервісу є особливо значущою. На мою думку керівник автосервісу повинен бути компетентним (менеджер повинен знати, як на високому професійному рівні виконувати свою роботу); мати високий ступінь відповідальності в усіх справах; мати чуття нового та вміння йти на розумний ризик, бути гнучким; постійно прагнути бути кращим і робити все найдосконалішим чином. Отже, щоб максимально проявити себе обізнаним зі справою керівником, завоювати довіру партнерів, необхідно не лякатись важкорозв'язуваних завдань, серед багатьох завдань і проблем вибирати головні, пріоритетні та концентрувати на них увагу; починати робочий день з вирішення найбільш важких і непріємних справ; щодня виділяти час для вивчення спеціальної літератури, підвищувати свій професійний рівень; уважно слухати інших, але рішення приймати самому; прагнути до ділових стосунків, відокремлюючи їх від дискусій і суперечок, що не стосуються справи; не втручатись у торги[4].

Керівнику автосервісом необхідно володіти організаторськими якостями, вміти заряджати своєю енергією інших людей, активізувати їх. Непрофесіоналізм в управлінні організацією спричиняє величезні втрати в економічній сфері, нагнітає психологічний дискомфорт, напруженість у міжособистісних та міжгрупових стосунках, конфлікти. Основи професіоналізму передбачають наявність у керівника здатності до самооцінки, самоаналізу, саморозвитку, самоорганізації, самоконтролю. Структурно професіоналізм управлінської діяльності керівника утворюють такі компоненти [2]:

- професіоналізм діяльності керівника (готовність здійснювати управлінську діяльність, технології стимулювання досягнення вершин професійної управлінської діяльності, чинники зовнішнього середовища);

- професіоналізм спілкування та своєрідність стосунків між керівниками й співробітниками;

- професіоналізм особистості (знання, вміння і навички, спеціальні здібності, що підвищують ступінь готовності до управлінської діяльності, самовиховання, самоосвіта й освіта як умови досягнення

вершин професіоналізму);

– сукупні показники активності співробітників, що характеризують їх психологічну й професійну зрілість (ступінь сформованості професійних знань, умінь та навичок, ціннісне ставлення до виконання завдань, спрямованих на досягнення загальної мети організації тощо).

До важливих особистісно ділових, професійних якостей керівника зараховують:

– стійкість до стресу – здатність протистояти сильним негативним емоційним впливам, що викликають високу психічну напругу;

– морально-етичні якості – чесність, порядність, принциповість тощо;

– підприємницькі якості – уміння передбачати і швидко оцінювати ситуацію, активність, здатність до вваженого ризику[1].

Головними якостями є компетентність і комунікабельність.

Компетентність. Вона стосується особистісних рис, умінь і навичок, закорінених у раціональну (інтелектуальну) сферу особистості.

Компетентність керівника – наявність у керівника спеціальної освіти, широкої загальної й спеціальної ерудиції, постійне підвищення ним своєї науково-професійної підготовки. Компетентність передбачає системність мислення (практичний розум, швидкість входження в проблему, здатність передбачати різні варіанти виходу із ситуації, винахідливість) та наявність організаторських якостей (уміння підбирати, розставляти кадри, планувати роботу, забезпечувати чіткий контроль).

Комунікабельність. Маючи певний зв'язок із вродженими задатками особистості, вона є тим феноменом, який формується, розвивається у процесі її життєдіяльності. Комунікабельність керівника (лат. *communis* – з'єдную, повідомляю) – риса особистості, яка виявляється у здатності до встановлення контактів, спілкування, товариськості[3].

Література

1. Лудченко О. А. Технічне обслуговування і ремонт автомобілів: організація і управління / Підручник. – К.: Знання, 2004. – 478 с.
2. Кричевский Р.Л. Если Вы руководитель / Р.Л.Кричевский // Практичний посібник. - 2-е вид., Перероб. і доп. - М.: Вища школа, 2009. - 239.
3. Сизенко Д. В. Лидерство на рубеже тысячелетий. (Философия менеджмента) // Персонал. – 2001. – № 2. – С. 64–66.
4. Завалкевич Л., Косик В. О методах управленческого влияния // Персонал. – 2003. – №2. – С. 60–64.

ВИКОРИСТАННЯ КРАЄЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У 5 КЛАСІ

*Н.В. Хлонь, Т.Г. Засць
Глухів, Україна*

В умовах динамічних перетворень у сучасному суспільстві особливу увагу привертають проблеми, пов'язані насамперед з використанням краєзнавчих засобів формування зростаючої особистості. У «Концепції виховання дітей та молоді у національній системі освіти» підкреслюється, що одним із основних завдань виховання в середніх закладах освіти є «розвиток почуття любові до Батьківщини і свого народу як основи духовного розвитку особистості, шанобливе ставлення до історичних пам'яток, активна діяльність школярів по поліпшенню умов життя в рідній місцевості, підвищенню матеріального і духовного рівнів життя народу, дійова участь у розбудові держави й духовному оновленні суспільства» [1, с.17].

Вивченням вдосконалення навчально-виховного процесу з урахуванням своєрідності краєзнавчого матеріалу займалися такі вчені як Бабанський Ю. К., Барков А. С., Беленко Н. Н., Блонський П. П. тощо.

У наш час активізуються пошуки змісту і форм вивчення рідного краю у загальноосвітніх школах. Природно, що все це вимагає кардинальних змін як у завданнях, змісті, так і у формах організації навчальної роботи, а також в удосконаленні форм пошуково-краєзнавчої діяльності учнів [2, с. 11].

Метою даної статті є аналіз результатів опитування та коротка характеристика створеного навчально-методичного посібника для вчителів біології і природознавства.

Викладання предметів природничого циклу вимагає обов'язкового використання місцевого (краєзнавчого) матеріалу [3, с. 94]. Наприклад, у п'ятому класі вивчення теми «Планета Земля як середовище життя організмів» передбачає знайомство учнів з рослинним і тваринним світом своєї місцевості. Також в цій темі запланована екскурсія (відповідно до місцевих умов) до зоопарку, живого куточку, Будинку природи, краєзнавчого музею, на ферму тощо.

Проаналізувавши нову програму «Природознавство» для 5 класу, ми виявили декілька недоліків. Серед них необхідно відмітити, що тематику завдань для дослідницького практикуму і міні-проектів учитель може змінювати відповідно до матеріально-технічного забезпечення, наявності власних цікавих дидактичних розробок, рівня підготовленості класу, особливостей природи свого краю тощо. Це є найбільшим недоліком, адже кожний загальноосвітній навчальний заклад має різне матеріально-технічне забезпечення і не кожний вчитель має власні дидактичні розробки, які може використати на заняттях.

Отже, можна зробити припущення, що більшість вчителів можуть потребувати відповідного